

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Pravna pomoč

Pravna pomoč

Švedska

1 Kakšni so stroški sodnih postopkov in kdo jih običajno nosi?

Sodni postopek je na Švedskem brezplačen, plačati morate le takso za vlogo, ki trenutno znaša 2 800 SEK (približno 265 EUR). Za zadeve, v katerih vrednost predmeta spora ne presega 24 150 SEK (2 270 EUR), znaša taksa za vlogo 900 SEK (85 EUR).

Če vam je dodeljena pravna pomoč, plača takso za vlogo država.

2 Kaj točno je pravna pomoč?

V sporih (civilne zadeve) sta na voljo naslednji obliki pravne pomoči:

svetovanje in

pravna pomoč.

Obe ureja [zakon o pravni pomoči \(1996:1619\) \(rättshjälpslagen\)](#).

3 Ali sem upravičen do pravne pomoči?**Svetovanje**

Do svetovanja v katerih koli pravnih zadevah so upravičeni vsi – fizične osebe, združenja, poslovni subjekti itd.

Zagotavlja ga lahko odvetnik ali odvetniški pripravnik v odvetniški pisarni. Zagotovita se lahko največ dve uri, kar se lahko porazdeli na več srečanj. Plačati je treba takso za svetovanje. Plačilo takse trenutno znaša 1 802,50 SEK (približno 170 EUR) na uro. Če stranka, ki se ji zagotavlja svetovanje, nima dovolj finančnih sredstev, lahko plača polovično takso. Če se svetovanje zagotovi otrokom, so ti običajno oproščeni plačila. Če se taksa zniža, odvetnik ali odvetniški pripravnik, ki je zagotovil svetovanje, preostanek zahteva od države.

Pravna pomoč

Pravna pomoč je na voljo le fizičnim osebam, poslovnim subjektom, združenjem itd. pa tovrstne pomoči ne morejo prejeti. V določenih okoliščinah so do pravne pomoči upravičene tudi zapuščine. Državljeni vseh držav članic EU imajo v zvezi s pravno pomočjo enak status kot švedski državljani.

Pravna pomoč se lahko dodeli za večino pravnih zadev (glej odgovor na vprašanje 4).

Za dodelitev pravne pomoči morajo biti izpolnjeni določeni pogoji:

prosilcu mora biti zagotovljena vsaj ena ura svetovanja;

njegov dohodek ne sme presegati finančnega praga, ki trenutno znaša 260 000 SEK (približno 24 500 EUR). Pri izračunu dohodka prosilca se upošteva njegovo celotno premoženjsko stanje.

Upoštevajo se na primer preživninska obveznost do otrok, premoženje in dolгови;

prosilce potrebuje tako pravno pomoč kot svetovanje in te potrebe ni mogoče zadovoljiti kako drugače;

finančni prispevek države k stroškom se mora šteti za razumnega glede na naravo in pomen obravnavane zadeve, vrednost predmeta spora ter druge okoliščine;

če ima prosilec – ali bi moral imeti – sklenjeno zavarovanje stroškov postopka, je treba najprej uporabiti tako zavarovanje.

Glej spletni vodnik na povezavi: <https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/behover-du-rattshjalp/har-du-ratt-till-rattshjalp/>.

Na voljo je tudi vodnik, ki vam bo pomagal ugotoviti, ali ste glede na svoja finančna sredstva upravičeni do pravne pomoči. Glej:

<https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/behover-du-rattshjalp/rakna-ut-ditt-ekonomiska-underlag/>.

4 Ali se lahko pravna pomoč dodeli v vseh sodnih postopkih?**Svetovanje**

Kot je navedeno v odgovoru na vprašanje 3, se lahko svetovanje zagotovi v vseh pravnih zadevah.

Zagotovijo se lahko na primer informacije in svetovanje o:

predpisih v zvezi s sklenitvijo zakonske zveze in drugih oblik zunajzakonske skupnosti;

predpisih v zvezi z razvezo zakonske zveze;

preživninskih prispevkov;

oporokah in zapuščinah;

nakupih in pogodbah.

Pravna pomoč

Kot je navedeno v odgovoru na vprašanje 3, se lahko pravna pomoč dodeli v večini pravnih zadev, čeprav obstaja nekaj izjem. Ni je mogoče dodeliti na primer v zadevah, ki bi lahko vključevale pomoč zagovornika ali zastopnika po uradni dolžnosti. Če ste bili žrtev kaznivnega dejanja, vam je lahko v določenih zadevah dodeljen „zastopnik oškodovanca“ (*målsägandebiträde*) (glej [zakon 1988:609 o zastopnikih oškodovancev](#)). Tako zastopanje je za žrtev brezplačno. Ena od nalog zastopnika oškodovanca je tudi pomoč oškodovancu pri vložitvi civilne tožbe zaradi kaznivnega dejanja, npr. odškodninske tožbe. Če vam je bil dodeljen zastopnik oškodovanca, se vam ne more dodeliti tudi pravna pomoč.

V nekaterih primerih morajo za dodelitev pravne pomoči obstajati posebni razlogi. Tak primer vključuje zadeve, ki jih je treba obravnavati v tujini ali v katerih je očitno, da vrednost zahtevka ne bo presegla 24 150 SEK (približno 2 270 EUR).

5 Ali obstajajo posebni postopki za nujne primere?

V zadevah, v katerih je potrebna takojšnja proučitev vloge za pravno pomoč, ni posebnega postopka. Po drugi strani pa iz splošnih načel procesnega prava izhaja, da je treba zadevo ali postopek obravnavati čim prej.

6 Kje lahko dobim obrazec za vlogo za pravno pomoč?

Švedska nacionalna sodna uprava (*Domstolsverket*) je pripravila preprost [obrazec vloge](#) z navodili za izpolnjevanje. Obrazec je na voljo pri organu za pravno pomoč (*Rättshjälpsmyndigheten*) in na sodiščih.

7 Katere dokumente je treba priložiti obrazcu za vlogo za pravno pomoč?

Kot je navedeno v odgovoru na vprašanje 6, je nacionalna sodna uprava med drugim pripravila preprost [obrazec vloge](#), ki vsebuje tudi navodila za izpolnjevanje. Več informacij je na voljo pri [nacionalni sodni upravi](#).

Vloga za pravno pomoč mora med drugim vsebovati podatke o pravni zadevi, na katero se nanaša, o možnosti, da bo treba zadevo obravnavati v tujini, o tem, ali je bilo o tej zadevi že zagotovljeno kakršno koli svetovanje, o tem, ali ima prosilec sklenjeno ali je sklenil polico za zavarovanje stroškov postopka, ki krije obravnavano zadevo, ter podatke o premoženjskem stanju in drugih okoliščinah.

Priložiti ni treba nobenih drugih dokumentov. Vseeno pa je priporočljivo, da se priložijo kakršni koli drugi razpoložljivi dokumenti v podkrepitev predloženih podatkov.

8 Kje lahko vložim vlogo za pravno pomoč?

Vlogo za pravno pomoč je treba poslati sodišču ali organu, ki je pristojen za njeno proučitev.

Če na sodišču že poteka zadeva ali postopek v zvezi z obravnavano civilno zadevo, mora vlogo za pravno pomoč proučiti sodišče. V nasprotnem primeru o dodelitvi pravne pomoči odloči [organ za pravno pomoč](#).

9 Kako izvem, ali sem upravičen do pravne pomoči?

Organ za pravno pomoč ali sodišče, ki proučuje vašo vlogo za pravno pomoč, vas bo o sprejeti odločitvi pisno uradno obvestil.

10 Kaj moram storiti, če sem upravičen do pravne pomoči?

Če se vam dodeli pravna pomoč, se vam hkrati dodeli tudi svetovalec za pravno pomoč. Za več informacij se morate torej obrniti nanj.

11 Če sem upravičen do pravne pomoči, kdo mi izbere odvetnika?

Kot svetovalec za pravno pomoč se lahko dodeli odvetnik, odvetniški pripravnik ali druga ustreza oseba. Če primerno osebo predlagate sami, mora biti ta oseba dodeljena, če stroški zato ne bodo bistveno višji ali če ni drugih posebnih razlogov, zaradi katerih to ne bi bilo mogoče.

12 Ali pravna pomoč krije vse stroške postopkov?

Če je dodeljena pravna pomoč, bo država krila naslednje stroške:

honorarje svetovalca za pravno pomoč za največ 100 ur opravljenega dela, razen če sodišče odloči drugače;

razumne stroške za predložitev dokazov na sodišču splošne pristojnosti ali švedskem delovnem sodišču (*Arbetsdomstolen*);

stroške preiskave, ki so upravičeno nastali zaradi varstva vaših pravic, do največ 10 000 SEK (približno 942 EUR);

stroške mediacije v skladu s členom 17 poglavja 42 [švedskega zakonika o sodnem postopku](#) (*rättsgångsbalken*);

stroške vloge in vročanja ter stroške izvršitve.

Sami pa boste morali kriti morebitne stroške, ki jih pravna pomoč ne krije. Če pa boste v pravdi uspeli, vam lahko te stroške povrne nasprotna stranka.

Če vam je dodeljena pravna pomoč, morate prispevati k stroškom s plačilom takse za pravno pomoč. Ta taksa je izražena kot delež stroškov vašega svetovalca za pravno pomoč. Sistem taks ima šest stopenj, ki so odvisne od vašega dohodka; izražene so kot stalni dohodkovni razredi v švedskih kronah (SEK). Glede na posamezni dohodkovni razred je treba plačati od 2 % do 40 % stroškov. Dohodkovni razred, v katerega ste uvrščeni, in s tem delež, ki ga boste morali plačati, se določita glede na vašo finančna sredstva. Izračunata se na podlagi vašega letnega dohodka, vaših vzdrževanih družinskih članov in vaših finančnih sredstev. Takso za pravno pomoč morate svetovalcu za pravno pomoč plačati ob vsakokratnem nastanku stroškov.

13 Če sem upravičen le do omejene pravne pomoči, kdo nosi preostale stroške?

Če vam je dodeljena pravna pomoč, to pomeni, da ste upravičeni do vseh ugodnosti, ki jih krije švedski sistem pravne pomoči (glej odgovor na vprašanje 12). Pravne pomoči torej ni mogoče prejeti le za določen del.

Po drugi strani je zunaj sistema pravne pomoči mogoče prejeti finančno pomoč za določene stroške, povezane s sodnim postopkom, zlasti potne stroške za prihod na sodišče in stroške prič, povabljenih na sodišče. Zato vam lahko država, če ste kot stranka v zadevi ali postopku vabljeni na sodno obravnavo, plača **potne stroške in dnevnice**, če je to primerno (glej člen 6 poglavja 11 [zakonika o sodnem postopku](#)). Država lahko plača tudi **nadomestilo prič** za nujne potne stroške, dnevnice in izgubljeni čas (glej člen 24 poglavja 36 [zakonika o sodnem postopku](#)), če je to primerno glede na vaše premoženjsko stanje.

Pravne osebe niso upravičene do nadomestila za potne stroške in dnevnice zaradi navzočnosti na sodišču.

14 Ali zajema pravna pomoč tudi pravna sredstva?

Da, vendar nadomestilo za svetovalca za pravno pomoč krije le do 100 ur. Če je bilo 100 ur porabljenih v postopku na prvi stopnji, se morebitni postopki na višji stopnji ne krijejo.

15 Ali se lahko pravna pomoč odvzame pred koncem sodnega postopka (ali celo prekliče, ko je postopek že zaključen)?

Pravna pomoč mora samodejno prenehati, ko se obravnavana pravna zadeva šteje za zaključeno. Praviloma mora pravna pomoč prenehati tudi takrat, ko svetovalec za pravno pomoč opravi 100 ur dela. Vendar lahko sodišče odloči, da se lahko taka pomoč nadaljuje.

V nekaterih primerih mora pravna pomoč prenehati že prej. To se zgodi, če na primer ne plačate takse za pravno pomoč ali predložite napačne podatke, tako da pravna pomoč ne bi bila dodeljena, če bi predložili pravilne podatke. Drug primer obveznega predčasnega prenehanja pravne pomoči je, če vaš svetovalec za pravno pomoč opravi 100 ur dela in sodišče ne odloči, da se mora pravna pomoč nadaljevati.

16 Ali lahko zavrnitev pravne pomoči izpodbijam?

Da. Zoper odločbo o zavrnitvi pravne pomoči se lahko pritožite. Če je odločbo sprejelo sodišče, morate uporabiti enak pritožbeni postopek kot pri drugih odločbah. Ko vas sodišče pisno uradno obvesti o odločbi, vključi tudi informacije o tem, kako se je mogoče pritožiti zoper odločbo. Če je odločbo sprejel organ za pravno pomoč, morate pritožbo vložiti pri [odboru za pravno pomoč](#) (*Rättshjälpsnämnden*).

Nadaljnje informacije

Nadaljnje informacije o švedskem sistemu pravne pomoči in obrazci vloge so na voljo pri nacionalni sodni upravi na naslovu:

Nacionalna sodna uprava

SE-551 81 JÖNKÖPING, Švedska

<https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/>

Telefon: +46 36155300

Zadnja posodobitev: 16/03/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.